

Jonna Eklund

Helsingfors universitet

Handledare: Hanna Nohynek och
Jonas Sivelä

Attityder till vaccination bland hälsovårdspersonal i Jakobstadsregionen – en kvalitativ studie

Jakobstadsregionen är ett område som har haft lägre vaccinationstäckning för flera vaccin än resten av Finland. Även bland hälsovårdspersonal har vaccinationstäckningen för exempelvis influensavaccinet historiskt sett varit låg. I denna studie undersöktes hälsovårdspersonalens uppfattningar om vaccination samt vilka faktorer som påverkar dessa uppfattningar. Materialet samlades in under sommaren 2017 och bestod av sammanlagt 26 intervjuer med hälsovårdspersonal anställda av social- och hälsovårdsverket i Jakobstad. Deltagarna jobbade som närvårdare, sjukskötare, barnmorskor, hälsovårdare och läkare. Temat för intervjuerna var vaccinationsattityder, och de flesta intervjuer var semistrukturerade. Även tre fokusgruppsintervjuer utfördes. Materialet analyserades med kvalitativ innehållsanalys.

Studien visar att hälsovårdspersonalens uppfattningar om vaccination är mycket varierande. Grundinställningen till vaccination är ändå positiv hos majoriteten av informanterna i denna studie. Vaccin anses höra till ett grundskydd och vara en viktig del av hälsopreventionen. De flesta vaccinerar sig själva och sina barn enligt vaccinationsprogrammet i Finland. Många informanter litar på myndigheter och forskningsresultat

angående vaccin samt anser att vaccinationsprogrammet är viktigt.

Det finns ändå informanter som är tveksamma till vissa vaccin. Vilka vaccin som benämns som onödiga eller osäkra varierar mellan informanterna. Exempelvis är vaccin mot vattkoppor, rotavirus, mässling, pneumokock och influensa onödiga enligt några informanter. Orsaker till att hälsovårdspersonal valt bort enstaka vaccin för sig själva eller sina barn är bland annat att man föredrar naturlig immunitet för en viss sjukdom, att man fått en biverkning eller har en annan negativ erfarenhet av vaccinering och attityden ”man kan eller ska inte vaccinera sig mot allt utan måste vara sjuk emellanåt”. Dessutom har oro kring vaccins säkerhet ökat efter händelserna kring svininfluensan 2009.

Största delen av personalen motsätter sig även obligatorisk vaccinering med influensavaccinet, men den största orsaken till motståndet är tvånget och inte vaccinet i sig. Denna studie kan inte säga något om hur attityderna till influensavaccinet förändrats efter att 48 § i smittskyddslagen trädde i kraft 2018, eftersom intervjuerna gjordes redan sommaren 2017. Inte heller kan studien ge information om hur attityderna förändrats under den pågående covid19-pandemin. Denna studie rör endast hälsovårdspersonal, och djupare forskning kunde utföras om hurdana skillnader det finns mellan personalgrupper och om attityder till vaccination hos resten av befolkningen.